

ATI

med
SKOG

Lantbrukets affärstidning

SENASTE NYTT: **ATL.nu** • Nr 05 • Pris 40:- • **TISDAG 22 JANUARI 2013**

Skogsägarnas nota för älgskador

**-500
miljoner
varje år**

SIDORNA 4-5

DYRT. Nya beräkningar visar att älgens betande minskar volym tillväxten med en miljon kubikmeter per år, motsvarande ett virkesvärde på 200 miljoner kronor. Tillsammans med tidigare beräkningar som visar på kvalitetsförluster uppåt 300 miljoner per år blir älgnotan dyr för skogsägare.

FOTO: STURE MARKSTRÖM

Älgen dyr

Om vi ska komma ned till plus minus noll för samhället, måste älgstammen ned till sex älgar per 1 000 hektar.

Enligt uträkningar av professor Peter Lohmander på institutionen för skoglig företagsekonomi.

DYRA DJUR. Älgarna orsakar både minskad volymtillväxt i tallskogarna och försämrad kvalitet på miljoner per år.

Skogsägarnas stora förlust

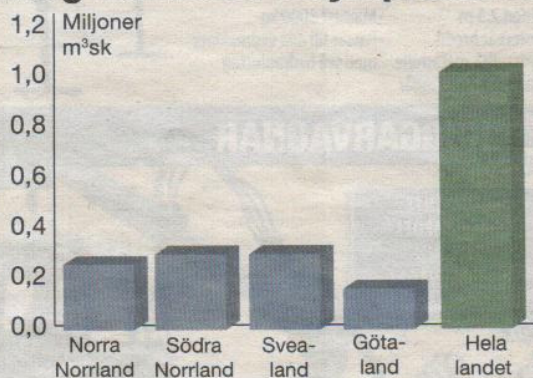
Skogsägare förlorar sammanlagt omkring 500 miljoner kronor varje år på älgskador. Skogsforskare menar att älgstammen borde minskas med 40 procent för att samhället inte ska förlora på älgen.

Nya beräkningar visar att älgen orsakar minskad volymtillväxt motsvarande ett virkesvärde på 200 miljoner kronor varje år. Tillsammans med kvalitetsförluster på 300 miljoner per år blir notan dyr för skogsägare.

Ny beräkning

Forskarna har frågat sig hur älgarnas betande påverkar volymproduktionen och nu har det kommit en ny beräkning. Riksskogstaxeringen har gått igenom inventeringar av permanenta provytor i tallungskogar som gjordes 1983–1987 och som återinventerades för fjärde gången 20 år senare 2003–2007. Nära 1 000 provytor över hela landet har analyserats för att avgöra hur just älgskadorna påverkar volymproduktionen i svenska skogar. Med hjälp av ett dataprogram som kallas Heureka kunde även provytornas framtida utveckling beräknas.

Årlig förlust av volymproduktion

Enligt en ny beräkning från Riksskogstaxeringen minskar volymtillväxten i tallskogen över hela landet.

– Om vi applicerar de sambanden på all tallungskog i landet så hamnar vi på cirka en miljon kubikmeter i mindre volymproduktion per år, säger Göran Kempe på institutionen för skoglig resurshushållning på SLU i Umeå.

Han menar att det är en viktig poäng att uträkningen täcker hela Sverige och alla typer av skogar med tall i.

– Värderingen av förlusterna överlåter jag åt andra, men det är ju betydande volymer som vi tappar på grund av älgen.

Om man räknar med att nettointäkten för skogsägaren är 200 kronor per kubikmeter blir den totala förlusten för Sverige omkring 200 miljoner kronor per år.

Årliga förluster

Professor Peter Lohmander på institutionen för skoglig företagsekonomi menar att den stora förlusten för skogsägarna är den kvalitetsförsämring som virket får på grund av älgskador. Forskaren Dan Glöde har räknat ut att det betestryck som

för samhället

ATL
///
.nu

TYCK TILL:

Om du fick
önska fritt,
vad hade då
hänt med
den svenska
älgstam-
men?

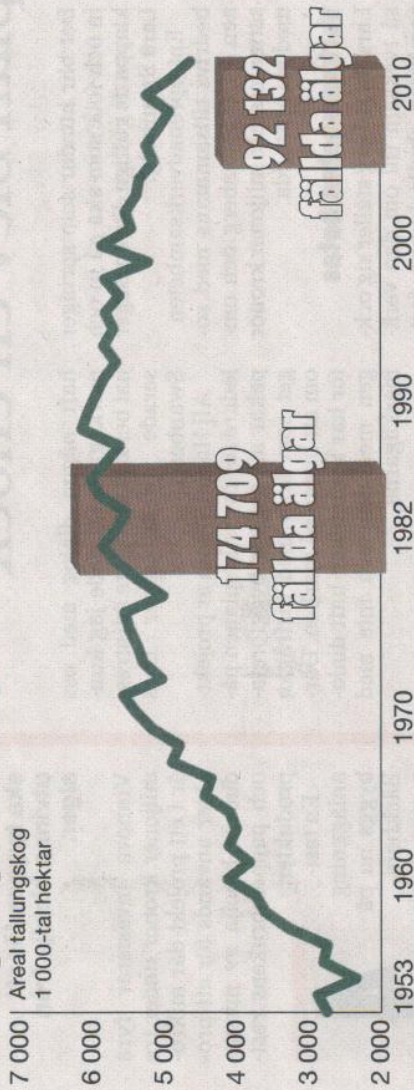
virket många år senare. Det leder till stora ekonomiska förluster för skogsägarna. Även trafikskadorna kostar samhället hundratals

FOTO: SCANP

är kvalitetsförväringen av virket

Tallungskogen tar stryk

Under 1970- och 1980-talet växte älgstammen kraftigt och det kan antas ha samband med antalet skjutna älgar som staplarna visar.

Toppåret 1982 sköts över 170 000 älgar. Nu skjuts runt 90 000 älgar per år, men det räcker inte.

Älgstammen är fortsatt så hög att tallungskogarna inte klarar av att växa i samma takt som de gjorde på 1950- och 1960-talen.

rådde 2004 skulle leda till årliga kvalitetsförluster på mellan 500 miljoner och 1,3 miljarder mellan 30 och 50 år senare. Enligt en nuvärdesberäkning skulle det leda till årliga kvalitetsskador på cirka 300 miljoner årligen.

Försumbart

- Vi har en tillväxt i skogen som ligger cirka 25 miljoner kubikmeter högre än avverkningen varje år. Det har den i stort sett gjort sedan man började mäta 1926. Och då blir volymeffekten

av älgbetandet nästan försumbar, menar Peter Lohmander. Om man inte tar ut den volym som tillväxer varje år så spelar en miljon kubikmeter mindre roll, men kvaliteten på det man faktiskt tar ut är desto viktigare.

Räknar man dessutom in älgens övriga intäkter och kostnader blir dagens älgstam dyr för samhället.

Nettojäktvärdet för älgen har enligt siffror som professor Leif Mattsson och medarbetare tagit fram hamnat på dryga 500 mil-

joner kronor per år. Och trafikolyckor har enligt tidigare uträkningar hamnat på över 600 miljoner kronor.

Det betyder att samhället förlorar cirka 100 miljoner kronor per år på älgen, exklusive skogsskador.

Skapa flexibilitet

Det bygger på att vi har cirka 230 000 älgar i Sverige, eller tio älgar per 1 000 hektar i vintestam. Om vi ska komma ned till plus minus noll för samhället, måste älgstammen ned till sex

älgar per 1 000 hektar, har Peter Lohmander räknat ut.

- Och när vi har risk för betesskador är det ekonomiskt optimalt att skapa flexibilitet i de skogliga förnyringarna genom att, på lämpliga marker, plantera blandbestånd, med exempelvis tall och gran.

Hårje Rolfsson

040-601 64 73 • hårje.rolfsson@rfmedia.lf.se